

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 21. lokakuuta 2022
(OR. en)

13471/22

Toimielinten välinen asia:
2022/0227(COD)

CODEC 1503
COH 99
NDICI 16
RELEX 1325
PE 121

ILMOITUS

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI Euroopan naapuruusvälineestä ja Euroopan alueellinen yhteistyö - tavoitteesta tuettavia kauden 2014–2020 yhteistyöohjelmia koskevista ja ohjelman täytäntöönpanon häiriöiden vuoksi sovellettavista erityissäännöksistä – Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn tulokset (Strasbourg, 17.–20. lokakuuta 2022)

I JOHDANTO

Pysyvien edustajien komitea vahvisti 21. syyskuuta 2022, että mikäli Euroopan parlamentti hyväksyy edellä mainitun komission ehdotuksen ilman tarkistuksia, neuvosto hyväksyy Euroopan parlamentin kannan.

Sen jälkeen kun täysistunto oli hyväksynyt 18. lokakuuta 2022 ulkoasiainvaliokunnan (AFET) esittämän pyynnön 163 artiklan (kiireellisyys) mukaisesta käsittelystä, tämä valiokunta esitteli komission asetusehdotuksen. Tarkistuksia ei esitetty.

II ÄÄNESTYS

Parlamentti vahvisti ensimmäisen käsittelyn kantansa 20. lokakuuta 2022 hyväksyen komission ehdotuksen. Tämä kanta on esitetty lainsäädäntöpäätöslauseelmassa.

Neuvoston pitäisi näin ollen voida hyväksyä tämän ilmoituksen liitteenä oleva Euroopan parlamentin kanta, jolloin molempien toimielinten ensimmäinen käsittely päättyy.

Säädös annettaisiin sitten Euroopan parlamentin kantaa vastaavassa muodossa.

P9_TA(2022)0369

Kauden 2014–2020 yhteistyöohjelmia koskevat ja ohjelman täytäntöönpanon häiriöiden vuoksi sovellettavat erityissäännökset *I**

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 20. lokakuuta 2022 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan naapuruusvälineestä ja Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteesta tuettavia kauden 2014–2020 yhteistyöohjelmia koskevista ja ohjelman täytäntöönpanon häiriöiden vuoksi sovellettavista erityissäännöksistä (COM(2022)0362 – C9-0289/2022 – 2022/0227(COD))

(Tavallinen lainsäätämisympäristö: ensimmäinen käsittely)

Euroopan parlamentti, joka,

- ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2022)0362),
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 2 kohdan ja 212 artiklan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C9-0289/2022),
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 3 kohdan,
 - ottaa huomioon neuvoston edustajan 21. syyskuuta 2022 päivätyllä kirjeellä antaman sitoumuksen hyväksyä Euroopan parlamentin kanta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 4 kohdan mukaisesti,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 59 ja 163 artiklan,
1. vahvistaa jäljempänä esitetyn ensimmäisen käsittelyn kannan;
 2. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se korvaa ehdotuksensa, muuttaa sitä huomattavasti tai aikoo muuttaa sitä huomattavasti;
 3. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.

**Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ensimmäisessä käsittelyssä 20. lokakuuta 2022,
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/... antamiseksi Euroopan
naapuruusvälineestä ja Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteesta tuettavia kauden 2014–
2020 yhteistyöohjelmia koskevista ja ohjelman täytäntöönpanon häiriöiden vuoksi
sovellettavista erityissäännöksistä**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 178 artiklan,
209 artiklan 1 kohdan ja 212 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu
kansallisille parlamenteille,

ovat kuulleet Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä¹,

¹ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 20. lokakuuta 2022.

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Eurooppa-neuvosto tuomitsi 24 päivänä helmikuuta 2022 antamissaan päätelmissä Venäjän ilman edeltävää provokaatiota toteuttaman ja perusteettoman sotilaallisen hyökkäyksen Ukrainaa vastaan sekä Valko-Venäjän osallistumisen kyseiseen hyökkäykseen. Hyökkäyksen seurauksena komissio on keskeyttänyt unionin ja Venäjän tai Valko-Venäjän sekä tarvittaessa kyseisen ohjelman hallintoviranomaisen sijaintijäsenvaltion väliset yhteistyöohjelmia koskevat rahoitussopimukset. Sen jälkeen kun Venäjän sotilaallinen hyökkäys Ukrainaa vastaan alkoi, unioni on määrännyt useita uusia pakotteita Venäjää ja Valko-Venäjää vastaan.
- (2) Venäjän sotilaallinen hyökkäys on häirinnyt Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 232/2014¹ perustetusta Euroopan naapuruusvälineestä tuettujen 13 rajatylittävän yhteistyön ohjelman täytäntöönpanoa yhdeksän hallintoviranomaisen sijaintijäsenvaltion ja Ukrainan, Moldovan tasavallan, Venäjän ja Valko-Venäjän välillä.
- (3) Valko-Venäjällä elokuussa 2020 pidettyjen presidentinvaalien vilpillinen luonne ja rauhanomaisten mielenosoitusten väkivaltaiset tukahduttamistoimet johtivat jo siihen, että unionin Valko-Venäjälle antama apu tarkistettiin 12 päivänä lokakuuta 2020 annettujen neuvoston päätelmien jälkeen.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 232/2014, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2014, Euroopan naapuruusvälineen perustamisesta (EUVL L 77, 15.3.2014, s. 27).

- (4) Venäjän Ukrainaan kohdistaman sotilaallisen hyökkäyksen seurauksena unioniin ja erityisesti sen itäisille alueille sekä Ukrainan länsiosiin ja Moldovan tasavaltaan saapuu merkittäviä määriä siirtymään joutuneita henkilöitä. Siirtymään joutuneiden henkilöiden saapumisesta aiheutuu Ukrainan rajanaapureina oleville jäsenvaltioille ja muille maille lisähaasteita, jotka voivat levitä edelleen muihin jäsenvaltioihin erityisesti aikana, jolloin niiden taloudet ovat edelleen toipumassa covid-19-pandemian vaikutuksista.
- (5) Lisäksi kaksi Euroopan naapuruusvälineestä ja Euroopan aluekehitysrahastosta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1299/2013¹ mukaisesti tuettua valtioiden välistä yhteistyöohjelmaa, eli Itämeren alueen Interreg-ohjelmaa, johon Venäjä osallistuu, ja Tonavan valtioiden välinen ohjelma, johon Ukraina ja Moldovan tasavalta osallistuvat, kärsivät vakavia häiriöitä Venäjän Ukrainaan kohdistaman sotilaallisen hyökkäyksen johdosta tai Moldovan tasavallan osalta kyseisen hyökkäyksen suorana seurauksena Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden virroista.
- (6) Venäjän ja Valko-Venäjän kanssa tehtyjen yhteistyöohjelmien rahoitussopimusten keskeyttämistä koskevien ilmoitusten jälkeen ohjelmien ja hankkeiden toteuttaminen kyseisten maiden kanssa keskeytettiin. On tarpeen vahvistaa erityiset säännöt Euroopan naapuruusvälineestä ja Euroopan aluekehitysrahastosta tuettujen ohjelmien täytäntöönpanon jatkamisesta myös siinä tapauksessa, että asianomainen rahoitussopimus irtisanotaan.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1299/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen tukemista Euroopan aluekehitysrahastosta koskevista erityissäännöksistä (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 259).

- (7) Euroopan naapuruusvälineestä tuettavien yhteistyöohjelmien täytäntöönpanosta säädetään komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) N:o 897/2014¹. Täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 897/2014 ei kuitenkaan voida muuttaa asianmukaisesti, koska sen perustana oleva asetus (EU) N:o 232/2014 ei ole enää ollut voimassa 31 päivän joulukuuta 2020 jälkeen. Sen vuoksi on tarpeen vahvistaa asianomaisten yhteistyöohjelmien täytäntöönpanon jatkamista koskevat erityissäännökset erillisessä oikeudellisessa välineessä.
- (8) Ukrainan ja Moldovan tasavallan kanssa toteutettavia yhteistyöohjelmia koskevia rahoitussopimuksia ei ole keskeytetty. Kyseisten ohjelmien täytäntöönpanoon vaikuttaa kuitenkin huomattavasti Venäjän ilman edeltävää provokaatiota toteuttama ja perusteeton sotilaallinen hyökkäys Ukrainaa vastaan ja huomattava määrä Ukrainasta Moldovan tasavaltaan siirtymään joutuneita henkilöitä. Jotta voitaisiin vastata ohjelmakumppaneille, ohjelmaviranomaisille ja hankekumppaneille aiheutuviin haasteisiin, on tarpeen vahvistaa erityiset säännöt asianomaisten yhteistyöohjelmien täytäntöönpanon jatkamisesta.
- (9) Venäjän ilman edeltävää provokaatiota toteuttamasta ja perusteettomasta Ukrainaan kohdistuneesta sotilaallisesta hyökkäyksestä sekä huomattavasta Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden määrästä aiheutuvan julkisiin talousarvioihin kohdistuvan rasitteen keventämiseksi täytäntöönpanoasetuksessa (EU) N:o 897/2014 vahvistettua osarahoitussääntöä ei tulisi soveltaa unionin rahoitusosuuteen.

¹ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 897/2014, annettu 18 päivänä elokuuta 2014, Euroopan naapuruusvälineen perustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 232/2014 nojalla rahoitettavien rajatylittävän yhteistyön ohjelmien täytäntöönpanoa koskevien erityissäännösten vahvistamisesta (EUVL L 244, 19.8.2014, s. 12).

- (10) Osarahoitusosuuden muuttamisen edellytyksenä olisi oltava ainoastaan tarkistettujen rahoitustaulukoiden ilmoittaminen komissiolle ja muut menettelyjärjestelyt. Ohjelmien mukautuksia ja tarkistuksia koskevia sääntöjä olisi yksinkertaistettava niiden ohjelmien osalta, joihin Ukrainaan kohdistuva sotilaallinen hyökkäys tai Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden huomattava määrä vaikuttaa suoraan. Mahdolliset tästä johtuvat mukautukset, mukaan lukien indikaattorien tavoitearvoja koskevat mukautukset, olisi sallittava osana seuraavaa ohjelmamukautusta tilivuoden päätyttyä.
- (11) Venäjän Ukrainaan kohdistamasta sotilaallisesta hyökkäyksestä johtuviin muuttoliikkeen haasteisiin vastaavien hankkeiden menojen olisi oltava tukikelpoisia kyseisen hyökkäyksen alkamispäivästä 24 päivästä helmikuuta 2022 alkaen.
- (12) Vaikka yhteisen seurantakomitean jo valitsemien hankkeiden hallinnointi on hallintoviranomaisen vastuulla, joidenkin ohjelmien osalta yhteisen seurantakomitean on hyväksyttävä tietyt muutokset hankkeisiin. Tarvittavien muutosten nopeuttamiseksi on sen vuoksi tarpeen vahvistaa, että vastuu sellaisten asiakirjojen muuttamisesta, joissa vahvistetaan ohjelman täytäntöönpanon häiriöistä kärsivien hankkeiden tukiedellytykset hallintoviranomaisen kansallisen lainsäädännön mukaisesti, on ainoastaan asianomaisella hallintoviranomaisella ilman yhteisen seurantakomitean ennakkohyväksyntää. Tällaisilla muutoksilla olisi voitava kattaa myös muun muassa johtavan edunsaajan korvaaminen taikka muutokset rahoitussuunnitelmaan tai täytäntöönpanon määräaikoihin. Uusien hankkeiden osalta hallintoviranomaisen olisi nimenomaisesti voitava allekirjoittaa sopimuksia 31 päivän joulukuuta 2022 jälkeen, lukuun ottamatta suuria infrastruktuurihankkeita koskevia sopimuksia. Hankkeiden kaikkien ohjelmasta rahoitettavien toimien on kuitenkin päätyttävä viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2023.

- (13) Venäjän Ukrainaan kohdistama sotilaallinen hyökkäys on johtanut odotettua suurempaan inflaatioon ja odottamattomaan toimitusten ja rakentamisen hintojen nousuun, mikä yhdessä vaikuttaa suurten infrastruktuurihankkeiden toteuttamiseen asianomaisissa ohjelmissa. Jotta kyseinen tilanne voidaan korjata, tällaisille hankkeille osoitetun unionin rahoitusosuuden olisi sallittava ylittää täytäntöönpanoasetuksessa (EU) N:o 897/2014 vahvistettu enimmäismäärä, joka on 30 prosenttia ohjelman päättyessä, edellyttäen, että ylitys johtuu ainoastaan toimitusten ja rakentamisen hintojen odottamattomasta noususta.
- (14) Hallintoviranomaisen tekemiin tarkastuksiin sisältyvät hallinnolliset ja paikalla tehtävät hanketarkastukset. Ohjelman täytäntöönpanon häiriöiden vuoksi Ukrainassa ei enää ollut mahdollista tehdä paikalla tehtäviä hanketarkastuksia. Näin ollen on tarpeen säätää mahdollisuudesta tehdä ainoastaan hallinnollisia tarkastuksia. Lisäksi jos hankkeen infrastruktuuriosa tuhottiin ennen kuin tarkastukset voitiin tehdä, edunsaajan olisi voitava ilmoittaa siihen liittyvät menot tilien tarkastamista ja hyväksymistä varten edunsaajan kunnian ja omantunnon kautta antaman vakuutuksen perusteella, jossa todetaan, että hanke vastasi ennen sen tuhoamista laskujen tai vastaavalla tavalla todistusvoimaisten asiakirjojen sisältöä.
- (15) Täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 897/2014 mukaisesti hankkeille voidaan myöntää rahoitustukea, jos ne täyttävät tietyt yksityiskohtaiset perusteet. Ohjelman täytäntöönpanon häiriöiden vuoksi yhtä tai useampaa kyseisistä perusteista, erityisesti vaatimusta, jonka mukaan hankkeella on selkeä rajat ylittävä tai valtioiden välinen yhteistyövaikutus, ei ehkä voida täyttää häiriön alkaessa tai tietyn hankkeen päättyessä. Lisäksi perusedellytystä, jonka mukaan edunsaajia on oltava mukana vähintään yhdestä ohjelmaan osallistuvasta jäsenvaltiosta ja vähintään yhdestä ohjelmaan osallistuvasta kumppanimaasta, ei ehkä enää noudateta. Sen vuoksi on tarpeen määrittää, voidaanko menoja kuitenkin pitää tukikelpoisina siitä huolimatta, että tietyt rahoitusehdot eivät ehkä enää täyty ohjelman täytäntöönpanon häiriöiden vuoksi.

- (16) Ohjelman täytäntöönpanon häiriöiden vuoksi monilla hankkeilla ei tosiasiaassa ole kumppania kumppanimaasta. Jotta jäsenvaltioiden edunsaajat voisivat saattaa toimensa päätökseen, on aiheellista poiketa poikkeuksellisesti velvoitteesta, jonka mukaan kaikissa hankkeissa on oltava vähintään yksi edunsaaja kumppanimaasta ja että kaikilla toimilla on todellisia rajat ylittäviä tai valtioiden välisiä vaikutuksia ja hyötyjä.
- (17) Johtavan edunsaajan velvoitteet kattavat kaikki hankkeen toteuttamiseen liittyvät toimet. Hankkeen täytäntöönpanon häiriöiden vuoksi johtavat edunsaajat eivät välttämättä kykene noudattamaan velvoitteitaan kumppanimaan osalta. Johtavan edunsaajan velvoitteita olisi sen vuoksi mukautettava ja tarvittaessa rajoitettava koskemaan vain hankkeen täytäntöönpanoa jäsenvaltioiden osalta. Johtavien edunsaajien olisi myös voitava muuttaa muiden hankekumppaneiden kanssa tehtyä kirjallista sopimusta ja keskeyttää tietyt toimet tai tiettyjen kumppanien osallistuminen. Lisäksi olisi luovuttava johtavien edunsaajien velvollisuudesta siirtää hallintoviranomaiselta saadut maksut muille kumppaneille tai ainakin mukautettava sitä.
- (18) Jotta ohjelmilla, joihin häiriö vaikuttaa, voidaan puuttua poikkeuksellisiin olosuhteisiin, on tarpeen sallia, että muuttoliikkeeseen liittyviä haasteita käsittelevät hankkeet valitaan poikkeuksellisissa ja asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa ilman edeltävää ehdotuspyyntöä.

- (19) Kumppanimaiden kanssa tehtyjen rahoitussopimusten keskeyttämisen jälkeen Venäjän tai Valko-Venäjän osallistumiseen liittyvät maksut on keskeytetty. Lisäksi Ukrainan keskuspankin toteuttamat poikkeukselliset toimenpiteet ja Venäjän sotilaallisesta hyökkäyksestä johtuva turvallisuustilanne estävät rahan siirtämisen Ukrainasta ulkomaille. Sen vuoksi on aiheellista sallia se, että hallintoviranomaiset maksavat avustukset suoraan hankkeiden edunsaajille jäsenvaltioissa ja kumppanimaissa, joiden rahoitussopimuksia ei ole keskeytetty.
- (20) Euroopan naapuruusvälinestä tuetuissa yhteistyön ohjelmissa on esitettävä menetelmä, jolla muut kuin euromääräiset menot muunnetaan euroiksi. Kyseistä menetelmää sovelletaan koko ohjelman keston ajan. Venäjän Ukrainaan kohdistaman sotilaallisen hyökkäyksen rahoituksellisten ja taloudellisten seurausten vuoksi valuuttakurssit vaihtelevat odottamattomasti. Sen vuoksi on tarpeen säätää mahdollisuudesta muuttaa kyseistä menetelmää.
- (21) Ohjelman täytäntöönpanon häiriöiden vuoksi hallintoviranomaiset eivät välttämättä pysty vastaanottamaan pankkisiirtoja tietyistä kumppanimaista, minkä vuoksi velkoja ei ole mahdollista periä takaisin tällaisissa maissa sijaitsevilta hankkeiden edunsaajilta. Jos kumppanimaa on siirtänyt osan kansallisesta rahoitusosuudestaan hallintoviranomaiselle, kyseiset määrät olisi käytettävä tällaisten velkojen kuittaamiseen. Muiden kumppanimaiden tapauksessa olisi luovuttava perintäkelvottomia velkoja koskevista perintämääräyksistä tai komission olisi otettava menettely vastuulleen.

- (22) Asetuksen (EU) N:o 1299/2013 mukaan sovellettavat ohjelman rahoitushallinnon sekä ohjelmatyön, seurannan, arvioinnin ja valvonnan täytäntöönpanon edellytykset, jotka koskevat kolmansien maiden osallistumista Euroopan naapuruusvälineen mukaisen rahoitusosuuden avulla valtioiden välisiin yhteistyöohjelmiin, vahvistetaan asianomaisessa yhteistyöohjelmassa ja tarvittaessa myös komission, kunkin asianomaisen kolmannen maan hallituksen ja kyseisen yhteistyöohjelman hallintoviranomaisen tehtävistä vastaavan jäsenvaltion välisessä rahoitussopimuksessa. Vaikka tällaisia näkökohtia koskevia ohjelman täytäntöönpanoedellytyksiä voitaisiin muuttaa mukauttamalla yhteistyöohjelmaa, on tarpeen säätää joistakin poikkeuksista asetuksen (EU) N:o 1299/2013 tiettyihin säännöksiin, jotta Euroopan naapuruusvälineestä tuettavia yhteistyön ohjelmia koskevia säännöksiä voidaan soveltaa myös Itämeren alueen Interreg-ohjelmaan ja Tonavan valtioiden väliseen yhteistyöohjelmaan.
- (23) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita eli vahvistaa erityisiä täytäntöönpanosääntöjä yhteistyöohjelmille, joihin Venäjän sotilaallinen hyökkäys Ukrainaan vaikuttaa, vaan ne voidaan ehdotetun toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

- (24) Tämän asetuksen mukaisesti myönnettävän rahoituksen on oltava Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 215 artiklan nojalla hyväksytyissä rajoittavissa toimenpiteissä vahvistettujen edellytysten ja menettelyjen mukaista.
- (25) Koska Venäjän Ukrainaan kohdistamasta sotilaallisesta hyökkäyksestä johtuviin muuttoliikkeeseen liittyviin haasteisiin on reagoitava kiireellisesti ja covid-19-pandemian aiheuttama kansanterveyskriisi jatkuu edelleen, olisi poikettava Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen, Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimukseen liitetystä, kansallisten parlamenttien asemasta Euroopan unionissa tehdystä pöytäkirjassa N:o 1 olevassa 4 artiklassa tarkoitetusta kahdeksan viikon määräajasta.
- (26) Jotta jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus mukauttaa ohjelmiaan ajoissa hyötyäkseen siitä, että unionin rahoitusosuuteen ei vaadita osarahoitusta tilivuonna 2021/2022, tämän asetuksen olisi tultava voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tässä asetuksessa vahvistetaan 13:lle asetuksen (EU) N:o 232/2014 soveltamisalaan kuuluvalla rajatylittävän yhteistyön ohjelmalle ja kahdelle tämän asetuksen liitteessä luetellulle asetuksen (EU) N:o 1299/2013 soveltamisalaan kuuluvalla valtioiden väliselle yhteistyöohjelmalle erityissäännökset, jotka koskevat ohjelman täytäntöönpanon häiriötä seurauksena Venäjän sotilaallisesta hyökkäyksestä Ukrainaa vastaan ja Valko-Venäjän osallistumisesta kyseiseen hyökkäykseen.
2. Asetuksen (EU) N:o 232/2014 soveltamisalaan kuuluviin rajatylittävän yhteistyön ohjelmiin, jotka on lueteltu tämän asetuksen liitteen 1 osassa, sovelletaan tämän asetuksen 3–14 artiklaa.
3. Asetuksen (EU) N:o 1299/2013 soveltamisalaan kuuluviin valtioiden välisiin yhteistyöohjelmiin, jotka on lueteltu tämän asetuksen liitteen 2 osassa, sovelletaan tämän asetuksen 15 artiklaa.

2 artikla

Määritelmät

1. Tässä asetuksessa tarkoitetaan
 - 1) 'kumppanimaalla' mitä tahansa liitteessä lueteltuun yhteistyöohjelmaan osallistuvaa kolmatta maata;
 - 2) 'ohjelman täytäntöönpanon häiriöllä' ongelmia ohjelmien täytäntöönpanossa, jotka johtuvat jommastakummasta seuraavista tilanteista tai niiden yhdistelmästä:
 - a) kumppanimaan kanssa tehdyn rahoitussopimuksen keskeyttäminen osittain tai kokonaan tai sen irtisanominen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 215 artiklan mukaisesti hyväksytyjen rajoittavien toimenpiteiden seurauksena;
 - b) sotilaallinen hyökkäys kumppanimaata vastaan tai siirtymään joutuneiden henkilöiden huomattavat virrat tällaiseen maahan.

2. Tämän asetuksen 3–14 artiklan soveltamiseksi sovelletaan myös täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 897/2014 2 artiklassa säädettyjä määritelmiä.

3 artikla

Osarahoitus

Edellä 2 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan b alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa unionin rahoitusosuuteen ei vaadita osarahoitusta jäsenvaltioilta tai kumppanimailta sellaisten aiheutuneiden ja maksettujen menojen osalta, jotka sisältyvät ohjelman tilinpäätökseen 1 päivänä heinäkuuta 2021, 1 päivänä heinäkuuta 2022 ja 1 päivänä heinäkuuta 2023 alkavana tilivuonna.

4 artikla

Ohjelmasuunnittelu

1. Edellä olevan 3 artiklan soveltaminen ei edellytä komission päätöstä ohjelmamukautuksen hyväksymisestä. Hallintoviranomaisen on toimitettava tarkistetut rahoitustaulukot komissiolle ennen tilivuoden 2021/2022 tilinpäätöksen toimittamista yhteisen seurantakomitean ennakkohyväksynnän jälkeen.
2. Ohjelman mukautuksia, jotka koostuvat enintään 30 prosentin kumulatiivisista muutoksista kuhunkin temaattiseen tavoitteeseen tai tekniseen tukeen alun perin kohdennettuun unionin rahoitusosuuteen, kun on kyse siirrosta temaattisten tavoitteiden välillä, teknisestä tuesta temaattisiin tavoitteisiin tai siirrosta temaattisista tavoitteista tekniseen tukeen, pidetään vähäisinä, minkä vuoksi hallintoviranomainen voi tehdä ne suoraan, kunhan yhteinen seurantakomitea on ne ensin hyväksynyt. Tällaiset mukautukset eivät edellytä komission päätöstä.
3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettut kumulatiiviset muutokset eivät edellytä muita perusteluja kuin vetoaminen ohjelman täytäntöönpanon häiriöön, ja ne heijastavat mahdollisuuksien mukaan mukautusten odotettua vaikutusta ohjelmaan.

5 artikla

Muuttoliikkeen haasteisiin vastaavien hankkeiden menojen tukikelpoisuus

Muuttoliikkeen haasteisiin vastaavien hankkeiden menot ovat tukikelpoisia 24 päivästä helmikuuta 2022 alkaen.

6 artikla

Hankkeet

1. Ohjelman täytäntöönpanon häiriön alettua hallintoviranomainen voi muuttaa sellaisia asiakirjoja, joissa vahvistetaan kyseisestä ohjelman täytäntöönpanon häiriöistä kärsivien hankkeiden tukiedellytykset hallintoviranomaisen kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja ilman yhteisen seurantakomitean ennakkohyväksyntää.

Kyseiset muutokset voivat kattaa myös johtavan edunsaajan korvaamisen taikka muutokset rahoitussuunnitelmaan tai täytäntöönpanon määräaikoihin.
2. Hallintoviranomainen voi allekirjoittaa sopimuksia, lukuun ottamatta suuria infrastruktuurihankkeita koskevia sopimuksia, 31 päivän joulukuuta 2022 jälkeen edellyttäen, että kaikki ohjelmasta rahoitettavat hanketoimet päättyvät viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2023.
3. Suurille infrastruktuurihankkeille osoitettu unionin rahoitusosuus voi ylittää 30 prosenttia ohjelman päättyessä edellyttäen, että ylitys johtuu ainoastaan odotettua korkeamman inflaation aiheuttamasta toimitusten ja rakentamisen hintojen odottamattomasta noususta.

7 artikla

Hallintoviranomaisen tehtävät

1. Hallintoviranomaisen tarkastustehtävät voidaan rajata hallinnollisiin tarkastuksiin, jos paikan päällä tehtäviä hanketarkastuksia ei ole mahdollista tehdä. Jos tarkastuksia ei ole mahdollista tehdä lainkaan, niihin liittyviä menoja ei ilmoiteta tilien tarkastamista ja hyväksymistä varten.
2. Sen estämättä mitä 1 kohdassa säädetään, jos hankkeen infrastruktuuriosa tuhottiin ennen kuin tarkastukset voitiin tehdä, siihen liittyvät menot voidaan ilmoittaa tilien tarkastamista ja hyväksymistä varten edunsaajan kunnian ja omantunnon kautta antaman vakuutuksen perusteella, jossa todetaan, että hanke vastasi ennen sen tuhoamista laskujen tai vastaavalla tavalla todistusvoimaisten asiakirjojen sisältöä.

8 artikla

Hankkeiden rajatylittävä vaikutus

1. Sellaisten hankkeiden täytäntöönpanon yhteydessä, joihin ohjelman täytäntöönpanon häiriö vaikuttaa, rajatylittävän yhteistyön vaikutukset ja hyödyt arvioidaan kolmessa vaiheessa:
 - a) ensimmäisessä vaiheessa siihen päivään asti, jona ohjelman täytäntöönpanon häiriö alkoi;
 - b) toisessa vaiheessa a alakohdassa tarkoitetusta päivämäärästä alkaen;
 - c) kolmannessa vaiheessa sen jälkeen, kun ohjelman täytäntöönpanon häiriö on päättynyt.

Ensimmäisen ja kolmannen vaiheen osalta kyseisessä arvioinnissa käytettävät indikaattorit ja niihin liittyvät tavoitearvot ovat ne, jotka edunsaajat ovat saavuttaneet jäsenvaltioissa ja kumppanimaissa, edellyttäen, että kumppanimaiden edunsaajat ovat kyenneet toimittamaan asiaankuuluvat tiedot hallintoviranomaiselle.

Toisen vaiheen osalta kyseisessä arvioinnissa käytettävät indikaattorit ja niihin liittyvät tavoitearvot ovat ne, jotka edunsaajat ovat saavuttaneet jäsenvaltioissa ja niissä kumppanimaissa, joiden rahoitussopimuksia ei ole keskeytetty ja jotka eivät ole 2 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan b alakohdan mukaisessa tilanteessa.

2. Hankkeiden menojen tukikelpoisuus arvioidaan 1 kohdan mukaisesti niiden rajatylittävän yhteistyön vaikutusten ja hyötyjen osalta.
3. Edellä 2 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan b alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa kumppanimaassa sijaitsevien hankkeiden, joihin kuuluu infrastruktuuriosa, ei tarvitse maksaa takaisin unionin rahoitusosuutta, jos ei ole mahdollista täyttää velvoitetta olla tekemättä olennaisia muutoksia viiden vuoden kuluessa hankkeen päättämisestä tai valtioneuvoston asettamien määräajojen kuluessa.

9 artikla

Osallistuminen hankkeisiin

1. Siitä päivästä alkaen, jona ohjelman täytäntöönpanon häiriö alkoi, käynnissä olevat hankkeet voivat jatkua, vaikka yksikään edunsaajista kumppanimaassa, joka on 2 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan a tai b alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa, ei voi osallistua.
2. Siitä päivästä alkaen, jona ohjelman täytäntöönpanon häiriö alkoi, yhteinen seurantakomitea voi valita uusia hankkeita, vaikka yksikään edunsaaja kumppanimaassa, joka on 2 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan a tai b alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa, ei voi osallistua valinnan ajankohtana.
3. Siitä päivästä alkaen, jona ohjelman täytäntöönpanon häiriö loppuu, hallintoviranomainen voi muuttaa ilman yhteisen seurantakomitean ennakkohyväksyntää hankkeiden tukiedellytykset vahvistavaa asiakirjaa siten, että se kattaa hankehakemukseen sisältyvän kumppanimaan edunsaajat.

10 artikla

Johtavien edunsaajien velvollisuudet

1. Ohjelman täytäntöönpanon häiriön alettua ja niin kauan kuin tällainen häiriö jatkuu, jäsenvaltion johtavan edunsaajan ei tarvitse
 - a) ottaa vastuuta hankkeen sellaisen osan toteuttamatta jäämisestä, johon häiriö vaikuttaa;
 - b) varmistaa, että edunsaajien, joihin häiriö vaikuttaa, esittämät menot ovat aiheutuneet hankkeen täytäntöönpanosta ja vastaavat sopimuksessa esitettyjä, kaikkien edunsaajien kesken sovittuja toimia;
 - c) todentaa, että edunsaajien, joihin häiriö vaikuttaa, esittämät menot on tarkastanut tarkastaja tai toimivaltainen julkinen virkamies.

2. Ohjelman täytäntöönpanon häiriön alettua jäsenvaltion johtavalla edunsaajalla on oikeus yksipuolisesti muuttaa ja mukauttaa muiden edunsaajien kanssa tehtyä kumppanuussopimusta.

Kyseiseen oikeuteen sisältyy mahdollisuus keskeyttää kumppanimaasta tulevan edunsaajan toiminta kokonaan tai osittain niin kauan kuin ohjelman täytäntöönpanossa on häiriöitä.

3. Jäsenvaltion johtava edunsaaja voi ehdottaa hallintoviranomaiselle hankkeeseen tarvittavia muutoksia, mukaan lukien hanketoimintojen uudelleenjako jäljellä olevien edunsaajien kesken.

4. Ohjelman täytäntöönpanon häiriön alettua jäsenvaltion johtava edunsaaja voi pyytää hallintoviranomaiselta rahoitusosuuden vastaanottamatta jättämistä hanketoimien toteuttamiseen kokonaan tai osittain.

Jäsenvaltion johtavan edunsaajan ei tarvitse varmistaa, että kumppanimaiden edunsaajat saavat avustuksen kokonaismäärän mahdollisimman nopeasti ja kokonaisuudessaan.

5. Edellä 2 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan b alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa jäsenvaltion johtava edunsaaja ja hallintoviranomainen voivat yhteisymmärryksessä tarkastusviranomaisen kanssa tarkistaa ja hyväksyä maksupyynnön ilman, että tarkastaja tai toimivaltainen virkamies on ensin tarkastanut kumppanimaassa sijaitsevan edunsaajan ilmoittamat menot.

6. Tämän artiklan 1–5 kohtaa sovelletaan myös johtaviin edunsaajiin kumppanimaissa, jotka eivät ole 2 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan a alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa.

Lisäksi tällainen johtava edunsaaja voi ohjelman täytäntöönpanon häiriön ajaksi myös pyytää hallintoviranomaista nimeämään toisen edunsaajan johtavaksi edunsaajaksi ja maksamaan suoria tukia asianomaisen hankkeen muille edunsaajille.

11 artikla

Ehdotuspyyntömenettelyn ulkopuolella tapahtuva valinta

Ohjelman täytäntöönpanon häiriön alettua ja häiriön keston ajaksi yhteinen seurantakomitea voi poikkeuksellisissa ja asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa valita ehdotuspyyntömenettelyn ulkopuolella hankkeita, joilla vastataan osallistujamaahan kohdistuneesta sotilaallisesta hyökkäyksestä johtuviin muuttoliikkeen haasteisiin.

12 artikla

Maksut

Hallintoviranomainen voi ohjelman täytäntöönpanon häiriön alettua siirtää hanketoimien toteuttamiseen tarkoitetun rahoitusosuuden suoraan muille hankkeen edunsaajille kuin johtavalle edunsaajalle, sanotun kuitenkin rajoittamatta 6 artiklan 1 kohdan soveltamista.

13 artikla

Euron käyttö

Ohjelmassa vahvistettua menetelmää, joka on valittu muuna valuuttana kuin euroina aiheutuneiden menojen muuntamiseksi euroiksi, voidaan muuttaa takautuvasti ohjelman täytäntöönpanon häiriön alkamispäivästä alkaen käyttäen komission kuukausittaista kirjanpitokurssia joltakin seuraavalta kuukaudelta:

- a) kuukausi, jona meno aiheutui;
- b) kuukausi, jona meno esitettiin tarkastettavaksi tilintarkastajalle tai toimivaltaiselle julkiselle virkamiehelle;
- c) kuukausi, jona meno ilmoitettiin johtavalle edunsaajalle.

14 artikla

Rahoitusvastuut, takaisinperintä ja takaisinmaksu hallintoviranomaiselle

1. Ohjelman täytäntöönpanon häiriön alettua ja niin kauan kuin häiriö jatkuu hallintoviranomaisen on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta aiheettomasti maksetut määrät voidaan periä takaisin kumppanimaiden edunsaajilta tai jäsenvaltioiden tai kumppanimaiden johtavilta edunsaajilta 2–5 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti.
2. Hallintoviranomainen voi päättää periä aiheettomasti maksetut määrät takaisin suoraan jäsenvaltion edunsaajalta ilman edeltävää takaisinperintää kumppanimaan johtavan edunsaajan kautta.
3. Hallintoviranomaisen on laadittava ja lähetettävä takaisinperintäkirjeet aiheettomasti maksettujen määrien perimiseksi takaisin.

Jos kumppanimaiden edunsaajat tai kumppanima, jossa edunsaaja sijaitsee, antavat kielteisen vastauksen tai eivät reagoi, hallintoviranomaisen ei kuitenkaan tarvitse jatkaa hallinnollista menettelyä tai yrittää periä varoja takaisin kyseiseltä kumppanimaalta tai käynnistää oikeudellista muutoksenhakumenettelyä asianomaisessa kumppanimaassa.

Hallintoviranomaisen on dokumentoitava päätöksensä olla jatkamatta ensimmäistä perintäyritystä. Kyseistä asiakirjaa on pidettävä riittävänä näyttönä siitä, että hallintoviranomainen on noudattanut asianmukaista huolellisuutta.

4. Jos perintä liittyy korvausvaatimukseen sellaiseen kumppanimaahan sijoittautuneelta edunsaajalta, joka on 2 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan a alakohdassa tarkoitettu tilanteessa ja jonka osarahoitus siirretään hallintoviranomaiselle, hallintoviranomainen voi kuitata perittävän saatavan kumppanimaan hallintoviranomaiselle aiemmin siirretyillä käyttämättä jääneillä varoilla.
5. Jos perintä liittyy korvausvaatimukseen sellaiseen kumppanimaahan sijoittautuneelta edunsaajalta, joka on 2 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan a alakohdassa tarkoitettu tilanteessa, ja jos hallintoviranomainen ei pysty kuittaamaan kyseistä vaatimusta tämän artiklan 4 kohdan mukaisesti, hallintoviranomainen voi pyytää, että komissio ottaa hoitaakseen määrien takaisinperinnän.

Jos asianomaisen edunsaajan varat jäädytetään tai kielletään asettamasta varoja tai taloudellisia resursseja sen saataville tai sen hyväksi joko suoraan tai välillisesti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 215 artiklan mukaisesti hyväksytyjen rajoittavien toimenpiteiden nojalla, hallintoviranomaisen on pyydettävä, että komissio ottaa hoitaakseen määrien takaisinperinnän. Hallintoviranomaisen on siirrettävä edunsaajaa koskevat oikeutensa komissiolle tätä varten.

Hallintoviranomaisen on ilmoitettava yhteiselle seurantakomitealle kaikista komission hoitaakseen ottamista takaisinperintämenettelyistä.

15 artikla

Valtioiden väliin ohjelmiin sovellettavat poikkeukset asetuksesta (EU) N:o 1299/2013

1. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) N:o 1299/2013 12 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään, seurantakomitea tai seurantakomitean perustama ja sen vastuulla toimiva ohjauskomitea voi valita uusia toimia myös silloin, kun edunsaajia ei ole kumppanimaasta, joka on tämän asetuksen 2 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan a tai b alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa, jos voidaan tunnistaa valtioiden rajat ylittäviä vaikutuksia ja hyötyjä.

Seurantakomitea tai ohjauskomitea voi myös valita uusia hankkeita, vaikka yksikään edunsaaja kumppanimaassa, joka on 2 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan a tai b alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa, ei voi osallistua valinnan ajankohtana.

2. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) N:o 1299/2013 12 artiklan 2 ja 4 kohdassa säädetään, käynnissä olevat toimet voivat jatkua, vaikka yksikään edunsaajista kumppanimaassa, joka on tämän asetuksen 2 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan a tai b alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa, ei voi osallistua hankkeen täytäntöönpanoon.

Sellaisten toimien, joihin ohjelman täytäntöönpanon häiriö vaikuttaa, valtioiden välisen yhteistyön vaikutukset ja hyödyt arvioidaan tämän asetuksen 8 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaisesti.

3. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) N:o 1299/2013 12 artiklan 5 kohdassa säädetään, hallintoviranomainen voi kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti muuttaa asiakirjoja, joissa vahvistetaan tukiedellytykset toimille, joihin ohjelman täytäntöönpanon häiriö vaikuttaa.

Kyseiset muutokset voivat kattaa myös johtavan edunsaajan korvaamisen taikka muutokset rahoitussuunnitelmaan tai täytäntöönpanon määräaikoihin.

Siitä päivästä alkaen, jona ohjelman täytäntöönpanon häiriö loppuu, hallintoviranomainen voi muuttaa toimien tukiedellytykset vahvistavaa asiakirjaa siten, että se kattaa myös hankehakemukseen sisältyvät edunsaajat kumppanimaassa, jotka ovat 2 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan a tai b alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa.

4. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) N:o 1299/2013 13 artiklan 2 kohdassa säädetään, johtavien edunsaajien oikeuksiin ja velvollisuuksiin sovelletaan tämän asetuksen 10 artiklaa.
5. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) N:o 1299/2013 21 artiklan 2 kohdassa säädetään, todentamisviranomainen voi suorittaa maksuja suoraan muille edunsaajille kuin johtavalle edunsaajalle, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän artiklan 3 kohdan soveltamista.
6. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) N:o 1299/2013 23 artiklan 4 kohdassa säädetään, hallintoviranomaisen ja tilintarkastajien tekemiin hallinnon tarkastuksiin sovelletaan tämän asetuksen 7 artiklaa.

7. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) N:o 1299/2013 27 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään, aiheettomasti maksettujen määrien takaisinperintään ja takaisinmaksuun hallintoviranomaiselle sovelletaan tämän asetuksen 14 artiklaa.
8. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) N:o 1299/2013 28 artiklassa säädetään, muuna valuuttana kuin euroina aiheutuneiden menojen muuntamiseksi euroiksi valittuun menetelmään sovelletaan tämän asetuksen 13 artiklaa.
9. Edellä 1–8 kohdassa säädettyjä poikkeuksia sovelletaan siitä päivästä alkaen, jona kyseisten valtioiden välisten ohjelmien täytäntöönpanon häiriö on alkanut, ja niin kauan kuin kyseinen häiriö jatkuu.

16 artikla
Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty ...

Euroopan parlamentin puolesta

Neuvoston puolesta

Puhemies

Puheenjohtaja

LIITE

Luettelo asianomaisista kauden 2014–2020 yhteistyöohjelmista

OSA 1: LUETTELO ASETUKSEN (EU) N:o 232/2014 MUKAISISTA RAJATYLITTÄVÄN YHTEISTYÖN OHJELMISTA

1. 2014TC16M5CB001 – ENI-CBC Kolarctic
2. 2014TC16M5CB002 – ENI-CBC Karjala – Venäjä
3. 2014TC16M5CB003 – ENI-CBC Kaakkois-Suomi – Venäjä
4. 2014TC16M5CB004 – ENI-CBC Viro – Venäjä
5. 2014TC16M5CB005 – ENI-CBC Latvia – Venäjä
6. 2014TC16M5CB006 – ENI-CBC Liettua – Venäjä
7. 2014TC16M5CB007 – ENI-CBC Puola – Venäjä
8. 2014TC16M5CB008 – ENI-CBC Latvia – Liettua – Valko-Venäjä
9. 2014TC16M5CB009 – ENI-CBC Puola – Valko-Venäjä – Ukraina
10. 2014TC16M5CB010 – ENI-CBC Unkari – Slovakia – Romania – Ukraina
11. 2014TC16M5CB011 – ENI-CBC Romania – Moldova
12. 2014TC16M5CB012 – ENI-CBC Romania – Ukraina
13. 2014TC16M6CB001 – ENI-CBC Mustanmeren alue

OSA 2: LUETTELO ASETUKSEN (EU) N:o 1299/2013 MUKAISISTA VALTIOIDEN VÄLISEN YHTEISTYÖN OHJELMISTA

1. 2014TC16M5TN001 – Itämeren alueen Interreg-ohjelma
2. 2014TC16M6TN001 – Tonavan valtioiden välinen ohjelma